

Minister Zdrowia

ZPN.050.36.2025
Warszawa, 17 listopada 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr12960 złożoną przez Panią Olgę Semeniuk-Patkowską w sprawie braku programów profilaktyki zdrowotnej dla młodych dorosłych, uprzejmie przedstawiam poniższe informacje.

Ministerstwo Zdrowia od lat prowadzi konsekwentne działania profilaktyczne, obejmujące całą populację. Dzięki temu każdy obywatel ma dostęp do nowoczesnych programów i usług medycznych, które realnie wpływają na poprawę zdrowia publicznego. Co istotne, działania te są stale doskonalone, aby jak najlepiej odpowiadać na zmieniające się potrzeby społeczne.

W celu monitorowania stanu zdrowia i potrzeb profilaktycznych społeczeństwa, w tym osób w wieku 20-35 lat, Ministerstwo Zdrowia m.in. analizuje świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych. Na podstawie danych rozliczeniowych Narodowego Funduszu Zdrowia wyliczane są wskaźniki epidemiologiczne (m.in. liczba chorych oraz liczba nowych zachorowań), z uwzględnieniem podziału na grupy wiekowe. Przykładowa analiza wskaźników epidemiologicznych (na podstawie danych NFZ i GUS) znajduje się na platformie BASiW: <https://basiw.mz.gov.pl/mapy-informacje/mapa-2022-2026/analizy/epidemiologia/epidemiologia-wersja-polska-gus-i-nfz/>.

W ramach Wieloośrodkowego Ogólnopolskiego Badania Stanu Zdrowia Ludności WOBASZ (<https://wobasz.gov.pl/>), gromadzone są dane do analizy uwarunkowań chorób układu krążenia oraz innych chorób przewlekłych. Ich wyniki umożliwią ocenę skuteczności działań profilaktycznych, badanie przyczyn umieralności z powodu chorób układu krążenia oraz stworzenie nowej strategii postępowania, z uwzględnieniem grup wiekowych.

W resorcie analizowane są również dane z rejestrów epidemiologicznych, m.in. z Krajowego Rejestru Nowotworów, dane GUS i Eurostat (m.in. dane o przyczynach zgonów, dane o oczekiwanej długości życia czy dane z Europejskiego badania warunków życia ludności EU-SILC) oraz dane GBD (Global Burden of Disease) oraz raporty opracowywane przez inne instytucje m.in. raport NIZP PZH – PIB „Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania, coroczne raporty GUS „Zdrowie i ochrona zdrowia” czy raporty NFZ na platformie Zdrowe Dane.

Odpowiedzią na potrzeby w zakresie objęcia opieką profilaktyczną grupy młodych dorosłych (osób w wieku 20-35 lat) jest wprowadzone do podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) od 5 maja 2025 r. nowego świadczenia pn.: „**Moje Zdrowie – bilans zdrowia osoby dorosłej**” skierowanego do wszystkich osób powyżej 20. roku życia. Program pozwala wcześniej wykryć choroby cywilizacyjne, w tym nowotworowe i infekcyjne, co daje szansę na skuteczniejsze leczenie. Jest elementem systemowego podejścia do profilaktyki chorób oraz promocji zdrowego stylu życia. Są to okresowo wykonywane, kompleksowe przeglądy stanu zdrowia, oparte na szczegółowym wywiadzie przeprowadzonym z użyciem standaryzowanych kwestionariuszy, wraz z zestawem badań laboratoryjnych. Celem tych badań jest stworzenie Indywidualnego Planu Zdrowotnego (IPZ), w którym planowane są odpowiednie interwencje prozdrowotne. Częstotliwość wykonywania bilansu zdrowia zależy od wieku pacjenta: dla osób w wieku 20–59 lat bilans wykonywany jest nie częściej niż raz na 5 lat, natomiast dla osób powyżej 60. roku życia – nie częściej niż co 3 lata.

Ponadto w ramach **Narodowego Programu Chorób Układu Krążenia** na lata 2022-2032 podejmowane są działania edukacyjne na temat koncepcji „10 dla Serca”. Podejmowane działania mają na celu profilaktykę chorób serca i układu krążenia poprzez ocenę stylu życia i stanu zdrowia obywateli. Ankieta opracowana z wykorzystaniem ww. koncepcji jest dostępna w aplikacji moje IKP. Biorąc udział w ankiecie można ocenić ryzyko chorób serca (np. zawału, udaru, nadciśnienia) i uświadomić sobie własne czynniki ryzyka, otrzymać indywidualne zalecenia zdrowotne i linki do materiałów edukacyjnych (np. Diety NFZ). Realizacja działań edukacyjnych w oparciu o „10 dla Serca” ma pomóc we wczesnym wykrywaniu zagrożeń zdrowotnych, zmniejszeniu liczby zawałów i udarów, promowaniu zdrowego stylu życia i zwiększeniu świadomości społecznej na temat profilaktyki sercowo-naczyniowej. Koncepcja „10 dla Serca” jest kierowana także do młodych dorosłych, bowiem profilaktyka chorób układu krążenia w młodym wieku ma kluczowe znaczenie dla zapobiegania ich rozwojowi w przyszłości.

Działania profilaktyczne ujęte zostały również w **Narodowej Strategii Onkologicznej**. W ramach tego Programu wprowadzono zmiany w przepisach prawa pracy - ustawą z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz.

240). Zmiany dotyczą regulacji odnoszących się do zasad sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami, a w szczególności przeprowadzania wstępnych badań lekarskich, okresowych badań lekarskich i kontrolnych badań lekarskich, zwanych dalej „badaniami lekarskimi”. W myśl przyjętych rozwiązań, lekarz medycyny pracy, w ramach przeprowadzanych badań lekarskich, uwzględniając wskazania zdrowotne i określone w danym programie grupy ryzyka lub kwalifikacje chorób, będzie mógł skierować pracownika, za jego zgodą, do udziału w odpowiednim programie zdrowotnym lub programie polityki zdrowotnej. Wykaz programów będzie ogłaszał minister właściwy do spraw zdrowia w drodze obwieszczenia.

W 2023 r. przygotowano wytyczne dla profesjonalistów służby medycyny pracy w celu objęcia pracowników badaniami przesiewowymi. Upowszechniano wiedzę na temat wytycznych wśród pracowników służby medycyny pracy, włączając powyższe wytyczne i informacje dotyczące profilaktyki chorób nowotworowych do kształcenia specjalizacyjnego lekarzy i kursów doskonalących prowadzonych dla wszystkich profesjonalistów medycznych związanych z ochroną zdrowia pracowników. Ponadto, na szkoleniach, konferencjach, spotkaniach branżowych i kursach upowszechniano wiedzę wśród pracodawców, pracowników, służby do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy oraz Inspekcji Pracy.

Ponadto należy wskazać, że jednym z kluczowych narzędzi realizacji polityki zdrowia publicznego państwa jest **Narodowy Program Zdrowia (NPZ)** na lata 2021–2025. Program ten, oparty na przepisach ustawy o zdrowiu publicznym, wyznacza strategiczne kierunki działań w obszarze zdrowia publicznego. Jego głównym celem jest wydłużenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie nierówności zdrowotnych w społeczeństwie. W ramach NPZ realizowane są cele operacyjne obejmujące m.in. profilaktykę nadwagi i otyłości, uzależnień, promocję zdrowia psychicznego, działania w zakresie zdrowia środowiskowego i chorób zakaźnych, a także reagowanie na wyzwania demograficzne. Wśród najważniejszych inicjatyw warto wymienić kampanie edukacyjne, programy badań przesiewowych oraz wsparcie dla lokalnych społeczności.

Szczególną uwagę poświęca się profilaktyce zdrowia psychicznego, zwłaszcza wśród młodych dorosłych. W ramach NPZ, na zlecenie Ministerstwa Zdrowia, w latach 2022-2024 realizowana była kampania edukacyjno-informacyjna pt. „Zobacz człowieka”. Celem kampanii było przeciwdziałanie stygmatyzacji i autostygmatyzacji osób doświadczających zaburzeń i chorób psychicznych. Kampania skierowana była do całego społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i młodych dorosłych w wieku 16-30 lat, a także mężczyzn w wieku 30-45 lat oraz osób zamieszkujących mniejsze miejscowości (poniżej 5

tys. mieszkańców). Więcej informacji na jej temat można znaleźć na stronie internetowej: www.zobaczzlowieka.pl.

Szczególne znaczenie w profilaktyce i przeciwdziałaniu kryzysowi psychicznemu u osób młodych, ma dostępność pomocy psychologicznej, poprzez narzędzia teleinformatyczne, m.in. w ramach Centrum Wsparcia dla osób dorosłych w kryzysie psychicznym, oferujące całodobową pomoc osobom w kryzysie, zarówno przez rozmowę telefoniczną (pod numerem 800 70 22 22), jak i chat, w tym dyżury specjalistów tj.: psychiatry, prawnika, pracownika socjalnego, terapeuty uzależnień, asystenta zdrowia, seksuologa. Centrum wsparcia dla dzieci i młodzieży w kryzysie psychicznym (pod nr 116 111) również udziela całodobowej, bezpłatnej i ogólnodostępnego wsparcia. W ramach dyżurów dostępni są: pedagog, prawnik, seksuolog, dietetyk, pracownik socjalny, lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży (<https://116111.pl/>).

Dzięki wielosektorowym działaniom w obszarze prewencji samobójstw - od badań, przez edukację i szkolenia - po raz pierwszy od 10 lat odnotowano spadek liczby samobójstw - poniżej 5 000 rocznie. W latach 2014-2024 liczba ta zmniejszyła się o 21,4% (z 6165 w 2014 r. do 4845 w 2024 r.). Między rokiem 2023 a 2024 spadek wyniósł 7,4%. Dane te wskazują, że działania podejmowane w ramach NPZ (łącznie do realizacji wskazanych zostało 10-zadań mających na celu zapobieganie zachowaniom samobójczym) przy wsparciu Zespołu roboczego do spraw prewencji samobójstw i depresji, przynoszą realne efekty.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/